

Szegedi Szabadtéri Játékok 1960

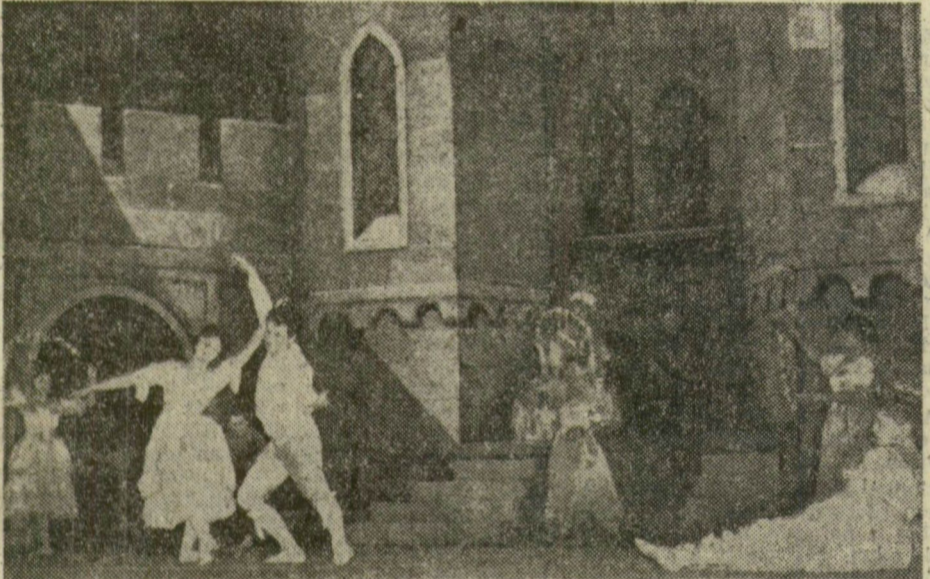
CSINOM PALKÓ

Farkas Ferenc daljátéka a szabadtéri játékokon

A szegedi közönség már láthatta színpadon a Csinom Palkót a színház 1951-52-es évadjában. Emlékezetes, szép sikert aratott akkor is, mostani szabadtéri felújítása alkalmával azonban az akkoriánál jóval többet, sőt bizonyos mértékig mást kapott a vasárnap esti erősen hűvös idő ellenére is a hatalmas nézőteret zsúfolásig megtöltő közönség. Mondhatnánk azt is, hogy szinte új daljátékot avattunk a játékok megnyitóján. A szabadtéri előadásra ugyanis jelen-

előadás igényét. E törekvése kétségtelenül sikerrel is járt. A kurucok első felvonásbeli berohanása a színpadra, a várbeli jelenet és a zárókép igazi szabadtéri monumentális és mozgalmasságú jelenetek, még akkor is, ha a kar tagjai sajnos nem mindig mozgáltak kellő bizottsággal. Mindehhez talán még annyit, hogy a szabadtér adta lehetőségeket nélkül még jobban is ki lehetne a jövőben aknázni, nem is annyira a nagyobb tö-

zódfiguráit kell még megemlítenünk. A táncok jelentős szerepet foglalnak el a daljátékokban: sikerük Eck Imre koreográfus érdeme, aki egyben a táncok betanítója és kiváló partnereivel, Boross Erzsébettel, Végvári Zsuzsával és Roxin Demeterrel együtt művészi tolmácsolója is. A díszleteket Varga Máttyás a daljáték hangulatához kiválóan illeszkedve alkalmazta szabad térére, s Márk Tivadar jelmezeivel együtt részesévé vált az előadás magasabbrendűségének és a közönség elismerésének, amely az idei játékok ez új darabjának bemutatóját kísérte.

Jelenet a Csinom Palkó II. felvonásának balettjéből (Boross Erzsébet és Eck Imre)

tős szerkezeti átdolgozásokkal került a mű, eltüntették annak korábbi gyengéit, amelyek főként a cselekményszövésben, a drámai helyzetek kevésbé kidolgozottágában jelentkeztek, s egyebek között továbbfejlesztették a fontos szerepet játszó Rosta Márton alakját is. Az átdolgozás, vagy még helyesebben szólva, a darab kidolgozottabb, tökéletesebb változata szerencsés kézzel készült, s emellett újabb zeneszámokat is igényelt, amelyek az előzőekhez hasonló hangulatos könnyedséggel gazdagították a daljátékot.

A vasárnap esti előadás az első képek némi vonatottsága után hamar hangulatot teremtett, s mozgalmas, pergő jelenetekkel, látványosságokkal, verpezdítő muzsikával telítődött meg a három felvonás. A szerzők — Dékány András és Balint Lajos — hálás témát dolgoztak föl a kuruc szabadságharc idézésével, s olyan népi figurák életrekelésével, mint a nótabeli Csinom Palkó és Csinom Jankó, vagy Tyukodi pajtás és a híres kuruc kapitány Balogh Ádám. Sikeresen állították előtérbe — természetesen a daljáték adta keretek lehetőségei között — történelmünk e dícsőséges korszakából a nép, a szegénylegények áldozatos,

nyire lírai, megnyerő hangvétellel mondják el a szerzők, mértékkel adagolva hozzá a jóízű humort, amelynek helyenkénti népi hamvasága csak előnyére szolgál. A gazdagon áradó muzsika, sok emlékezetes dal is, a Kossuth-díjas Farkas Ferenc szerzeményei, alapjában abból a gazdag hagyományból bőven bugor, úde zenei forrásból táplálkoznak, amelyeket a népdalkincs jelent. Invenciózus művészettel alkalmazta ezt muzsikájában a szerző, s a zenekarban — amelyet ő maga vezényelt — sikeres tolmácsolóra talált, s ugyanígy a Várady Zoltán karigazgatójával szerepelt énekkarban is.

A daljáték a sikerültebb, tisztázottabb formája megvalósításáért a szerzők mellett a rendező Mikó András is az érdem, aki maga is részt vett a munkában, mielőtt megkezdte a darab rendezését. Rendezői munkájával meginkább igyekezett érvényre juttatni a daljátékban rejlő mondanivalóit, s emellett messzemenően figyelembe vette a szabadtéri színpadban rejlő adottságokat, a zárt színházi színpadnál is hangulatosabb, s nem kevésbé látványosabb

meghatással, mint inkább bizonyos képbeállítások nagyvonalúbbá tételével. A rendezésről szólva azonban összességében csak elismerés illetheti Mikó András munkáját, mindenekelőtt annak művészi céltudatosságát, biztos színpadérzékét.

Nehéz lenne rangsort felállítani a szereplők között, akik összességükben híven és igényesen szolgálták a szerzők elképzeléseit, a daljáték légtörőnek kiállítását. Kellemes, művésztel imponáló énekessel és jó színésszel is volt módja megismerkednie a közönségnek Angyal Sándorral, Balogh Ádám megszégyesítőjében. A leghíresebb szerepek egyike jutott Domahidy Lászlónak Tyukodi pajtással, s dicséretére szóljon, hogy nem vitte túlzásokba figuráját, jóízű játékkal, erőteljes, szélesen áradó hangjával méltán kapta a tapsokat. Ciszolt, finom, halk humorú, rendkívül intim játékot kapunk a Rosta mézeskalácsos és Piperec báró kettős szerepét alakító Szabó Ernőtől. Lányának, Eduskának alakját Hózy Erzsébet sok bájos pillanattal, de inkább a dalbetétek kellemes, művészi tolmácsolásával színesítette. Eduska szerelme, Csinom Palkó figurájában, Sárdy Jánosnak is a dalokkal volt nagyobb sikere, mint sok szempontból vitatható szerepfelfogásával, játéktípusával. Kedves, megnyerő egyéniséget formált kitűnő énekhangjával Sándor Judit, mint Zsuzsi, Balogh Ádám mátkája. Epi-zódszerepében is emlékezetes marad Fodor János Főrgeteg, bandavezére. A nagyszámú szereplőgárdából Kátay Endre markáns Koháry grófját, Lőrincz Zsuzsa és Lehoczky Zsuzsa frissen formált markotányos lányait, Káldor Jenő kocsmárosát, Lontay Margit Koháry grófnéját, Pagonyi Nándor erőteljes humorú Kucug Balázsát, s Mentés József, Marosi Károly, Zádori István, Gémesi Imre, Kovács János a maga nemében sikerült epi-

Erkel Ferenc:
Hunyadi László
Opera 3 felvonásban, 3 képpben.
Szövegét írta: Egressy Béni.
Vezényel: Vaszy Viktor érdemes művész.
Rendezte: Mikó András.

V. László magyar király	Szabó Miklós Liszt-díjas
Czillei Ulrik	Horváth József
Hunyadi László	Simándy József Kossuth-díjas
Hunyadi Máttyás	Ivánka Irén
Gara, Magyarország nádora	Fodor János Kossuth-díjas, érdemes művész
Mária, a leánya	Orosz Júlia Kossuth-díjas, kiváló művész
Szilágyi Erzsébet	Takáts Paula Kossuth-díjas, érdemes művész
Rozgonyi	Sebestyén Sándor
Hírnök	Réti József

Színhely: I. felvonás Nándorfehérvár várában, II. felvonás Temesvárott, III. felvonás Budán.
Idő: 1456.
Közreműködik a Szegedi Szabadtéri Játékok ének-, zene- és tánckara.
Karigazgató: Várady Zoltán.
A koreográfiát tervezte: Brada Rezső, Betánifotó: Eck Imre.
Díszlettervező: Varga Máttyás Kossuth-díjas, érdemes művész.
Jelmeztervező: Márk Tivadar Kossuth-díjas.
A rendező asszisztense: Kertész Gyula.

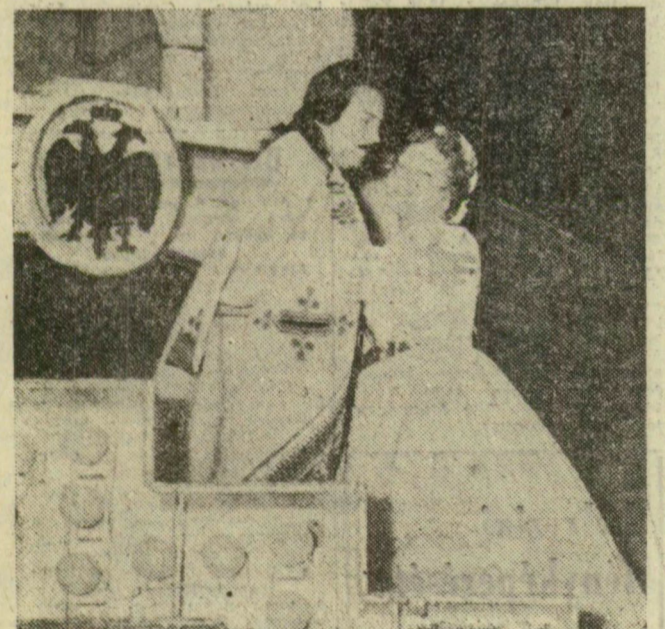
Egy kicsi lámpa fénykörében...

A nézőtér középső részén egy kicsi lámpa fénykörében ül a kis «vezérkar» — ahogy elneveztük őket a Hunyadi László egyik próbáján. Az utolsó bemerést, a világozótonak szánt rendelkezést most rögzítik. Bakó József szcenikus kis mikrofont tart a szája elé, s alig suttogva mondja:
— Vigyázz, a vetítógép ki-világít!
Oldalt nézve láthatjuk, hogy a panteon előtt nagy fénycsóva táncol, majd eltűnik. A következő pillanatban már a segédügylő, a Színművészeti Főiskola egy lányhallgatója kezében ül a mikrofon:
— A karmesterre ügyeljenek — mondja, miközben az ölében fekvő partitúrán futnak az ujjai. Ez a kísérés tulajdonképpen pontos mása a karmester vezénylésének, csak itt az ujjak dominálnak, illetve «ütnek» a kettáfejekre.
Aztán ismét a szcenikus hangja:
— Egyes torony, vigyázz! Sárgára cserélj át! Nem érted? — mondja kicsit erősebb hangon, majd megjegyzi: — Mi az, aludtál tegnap éjjel?

A színpadon közben folyik a próba, amelynek minden mozzanatát látni és leolvasni a világozótonak adott rendelkezésből. — Hármast, figyelsz. Készülni! Takarj! — utasít a szcenikus, s a színpadon kiálszik a fény és sötétség hull a bástyán álló dobosokra. Közben a kicsi lámpa fényébe hajol Varga Máttyás díszlettervező, s a «vezérkar» mellett megáll Mikó András rendező is.
— Egy tónussal sötétebb sárgát tegyél fel — mondja, s a következő pillanatban már a segédügylő, a kép a vetítősávon.
— Első felvonás ötös kép következik. Vigyázz! Most buktasd! — hangzik az utasítás, s az ötezes «TV»-lámpák engedelmessé válnak. — Vigyázz, jön a király! Menj elébe, jobban. Így, még egy kicsit. Jó. Rögzítsd. Simándira több fényt!
— Nyolcas figyeld, most! A fátylosokkal menjünk ki. Igen, így. Az előbbi sárgát visszahúzni — rendelkezik a szcenikus, majd elnyeli a háttérre a rivalda vakító fénye.
Látszatra minden stimmel, a rendező éles szeme azonban észrevesz valamit, s a

rivalda előtti képsor megismétlődik, hogy a világozó tornyokban javítsanak.
— Amint Vaszy leint, rivaldát kérek — rögzítődik a rendező utasítása. A szünet után újra suttogó hang szól a mikrofonba, a segédügylő:
— Elindultunk. Egyes figyeld! Jobbról jön a király. Kicsit tartsd! Jó, megyünk tovább...
E. F.

Játéknaptár:
HUNYADI LÁSZLÓ:
július 26. és 30-án — a 23-1 előadást 28-án pótolják.
CSINOM PALKÓ:
július 24., 27. és 31-én, augusztus 2-án és 3-án.
JEANNE D'ARC:
augusztus 6., 7., 9. és 10-én.
AZ EMBER TRAGÉDIÁJA:
augusztus 14., 16., 17., 20. és 21-én.
AZ ELŐADÁSOK ESTE 8 ÓRAKOR KEZDŐDNEK.

Balogh Ádám (Angyal Sándor) és Zsuzsika (Sándor Judit)

**Nézzé és hallgassa
AZ ÜNNEPI JÁTÉKOK
műsorát televízió- és rádió-
készülékeinken**